

Tikėjimo ir vilties jėga

Kardinolas Sigitas Tamkevičius

Tikėjimas yra dieviška jėga, su kurios pagalba net ir sunkiais atvejais, leidžia eiti į priekį. Prisiminkime. Tremiami žmonės, kuriems būdavo duodamos vos kelios valandos pasiruošti kelionei į nežinomybę, kartais užmiršdavo pasiminti būtiniausių dalykų, bet neužmiršdavo nuo kambario sienos nusikabinti Švč. Jėzaus Širdies ar Dievo Motinos Marijos paveikslų. Jie buvo brangūs todėl, kad, praradus bet kokią žmogišką viltį, buvo galima pasitikėti tik aukštesne Jėga – Dievu. Žmonių tikėjimas į Dievą daugeliui buvo tarsi uola, neleidžianti prarasti viltį ir žūti svetimoje žemėje.

Šitą tikėjimo jėgą aš pats asmeniškai patyriau per savo įkalinimą ir tremtį Sibire. Tikėjimas į Dievą padėjo neišduoti savo principų, padėjo nesuvilioti laisvės pažadais ir pakelti visus sovietinės katargos išbandymus. Popiežius Pranciškus birželio 14-ąją leido minėti palaimintąjį Teofilijų Matulaitį, kuriam teko pereiti Solovkas, Peterburgo, Maskvos, Oršos ir Vladimiro kalėjimus ir tremtį Mordovijoje. Palaimintasis Teofilijus primins Lietuvos žmonėms, kad net sunkiausiomis sąlygomis galima išlikti žmogumi, neiti į kompromisus su

sąžine, su Dievo pagalba pakelti lagerio bei tremties kryžių ir nedejuoti. Čia nėra tik istorinių įvykių prisiminimas, bet labai svarbi pamoka dabarčiai. Žmonės su Dievo vardu perėję kalėjimus ir lagerius, pirmieji rėmė Sąjūdį, vėliau gynė Aukščiausiąją Tarybą ir kt. Lietuvai svarbius objektus. Jie buvo tokie todėl, kad jų vertybių skalės aukščiausioje vietoje buvo Dievas, Tėvynė, šeima, sąžinė ir laisvė. Šiandien mes liūdime dėl daugelio dalykų, temdančių mūsų ateitį. Tai emigracija, beviltiška demografija, medžiaginė atskirtis, smurtas šeimose, smurtas prieš vaikus ir moteris, korupcija, su kuria sunkiai kovoja mūsų teisėsauga. Ir kol kas tik populistai dalija savo pažadus, kaip jie planuoja gelbėti Lietuvą.

Popiežius Pranciškus aukojo šv. Mišias Kauno Santakoje

Politkorektiškumas politikams ir valdžios žmonėms dažnai sukliudo kalbėti apie esminius dalykus. Kol Dievą eliminuosime iš politinio gyvenimo, iš tautos ir šeimų gyvenimo, kol mums bus svarbu, iš kur pučia politiniai vėjai, kol būsime bevilčiai, kovodami su korupcija ir smurtu, ir mūsų neišgelbės jokios Stambulo konvencijos – veikiau dar labiau sujauks moralinį žmonių gyvenimą.

Be Dievo ugdyti žmonių sąžines yra tokia pat utopija, kokia bolševizmo metais buvo naujo žmogaus sukūrimo utopija. Arba mes sugebėsime išsiugdyti

ne tik išsilavinusius, bet ir Dievo bei sąžinės balso klausančius piliečius, arba ir toliau dejuosime, klampodami nesibaigiančių bėdų pelkėse.

Prieš 26 metus į Lietuvą atvyko popiežius Jonas Paulius II, kuris leido pajusti žmonėms, kad Lietuvos tikintieji yra visuotinės Katalikų bažnyčios dalis. Jo atvykimas prisidėjo prie Lietuvos žengimo į tarptautinę bendriją, suteikė viltį kad galime savo jėgomis kurti gražesnę Lietuvos ateitį.

Pernai popiežius Pranciškus vėl aplankė mus. Jis ne tik meldėsi Aušros Vartuose, Kauno Santakos aikštėje, bet ir laimino nepagydomus ligonius, nusi-leido KGB kalėjimo laiptais ir aplankė kameras, kur kalėjo Lietuvos vyskupai, kunigai, ministrai, partizanai, kur buvo

sušaudyti tūkstančiai doriausių lietuvių, tame tarpe ir vysk. Vincentas Borisevičius. Popiežius labai susikaupęs meldėsi šioje Lietuvos Golgotoje.

Dviejų popiežių apsilankymas Lietuvoje sustiprino mūsų tikėjimą panašiai, kaip kadaise tikinčiųjų tikėjimą stiprino apaštalas Petras.

Noriu sau ir visiems Lietuvos žmonėms palinkėti: atidžiai įsiklausykime į šių dviejų popiežių pasakytus tikėjimo ir vilties žodžius, į jų nešamą evangelinę tiesos, meilės ir vilties žinią.

Istorijos aidas Kunigiškių kapinaitėse

Tęsinys (pradžia 2019 m. Nr. 12)

Pagerbti žuvusiųjų partizanų į Kunigiškius iš Kauno atvažiuo grupė Generolo Povilo Plechavičiaus Kadetų Licėjaus auklėtinių vadovaujamų direktoriaus pavaduotojo Ričardo Šaknio.

Kadetas Martynas Lukaitis pasakojo apie mokinių patriotinį auklėjimą licėjuje. Jis kalbėjo, kad kadetams labiausiai įsiminė žygiai partizanų keliais. Martynas jausmingai prisiminė apie išvyką, kartu su mokyklos administraciją ir tėveliais į Karalgiurio girią netoli Vilkišios. Anot jo, buvo įdomu pajusti kaip gyveno partizanai. Jau vien permiegėjimas bunkeryje net taikos metu sukeliama nerimą, o ką reiškė susišaudymai su Sovietinės kariuomenės daliniais, kai greta žūva draugai... Prie laužo papasakotos istorijos iš partizanų kovų įkvėpė ryžto sekti jų pavyzdžiu ir, reikalui esant, drąsiai eiti ginti Tėvynės ir laisvės.

Minėjimo dalyviai su pasididžiavimu ir pasigėrėjimu dėliaugėsi uniformuotų šaulių rikiuote. Matėsi ir Sąjūdžio laikų savanoriai. Greta jaunų vyrų išsiskyrė solidus 93 metų Algimanto apygardos partizanas Jonas Kadžionis, kuriam dalyviai audringai plojo.

Jonas Kadžionis. V. Bagdono nuotr.

Sujaudino vaizdas, kai prie paminklo partizanams prisiekė jaunieji šauliai – Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos mokiniai vadovaujami šaulės mokytojos Reginos Žvirblienės.

Jie taip kalbėjo: Linas Malinauskas – „Prieš priesaiką jaučiau jaudulį, bijojau suklysti sakdamas priesaikos žodžius. Prisiekęs ir pabučiavęs vėliavą pasijutau

Kadetai ir kiti prie partizanų kapų. R. Šaknio nuotr.

lengviau ir ramiau.“ Nojus Jokubonis – „Jaučiausi gerai, labai nekantravau, norėjau kuo greičiau tapti šauliu. Pagaliau juo tapau.“ Erikas Petronaitis – „Sakydamas priesaikos žodžius galvojau apie tai, kad tapęs jaunuoju šauliu prisijungsiu prie tų, kurie negaili nei laiko nei jėgų Tėvynės labui.“ Donata Čepukėnaitė – „Šį pasižadėjimą duoti mane paskatino meilė Tėvynei, šaulių būrelio draugai, su kuriais einame į

žygius, tvarkome partizanų kapus, puošiame savo gimtąjį kraštą.“

Akademikas Albinas Kusta prisiminė, kad jam dar mažam vaikiščiui padarė išpūdį partizano Juozo Kemeklio su kovos draugais apsilankymas jo sodyboje Kustų kaime, kuris nuo Kunigiškių yra vos už kelių kilometrų. Akademikas kalbėjo, jog lietuviai niekada nesitaikstė su pavergtojo statusu. Tai rodo 1831, 1863–1864 metų sukilimai subrandinę 1918–1922 metų kovas dėl Lietuvos Nepriklausomybės ir Laisvės ir pasiektą tikslą – laisva nepriklausoma Lietuvos Respublika buvo pripažinta Pasaulio valstybių.

Po Antrojo Pasaulinio karo Lietuva Sovietų buvo pavergta dešimties metų ginkluotas partizaninis karas ir po jo tylus pasipriešinimas okupantui subrandino Sąjūdį. Ir vėl Lietuva laisva!...

Generolo Povilo Plechavičiaus kadetų licėjaus auklėtiniai. Ričardo Šaknio nuotr.

Jaunojo šaulio priesaika. V. Bagdono nuotr.

Akademikas Albinas Kusta pasidžiaugė matydamas patriotiškai nusiteikusį jaunimą, kuris perima Laisvės kovų estafetę iš vyresnės kartos

Istorijos aidas Kunigiškių kapinaitėse

Atkelta iš 2 p.

LR Seimo narys Sergejus Jovaiša kalbėdamas prisiminė paskutinį partizaną Antaną Kraujelį-Siaubūną, kurio palikai neseniai buvo surasti ir iškilmingai palaidoti. Seimūnas sakė, kad dar pauglystėje prisiklausė legendų apie Siaubūno kovos metodus ir žygius. Daugiau kaip 20 tūkst. partizanų žūtis už Laisvę ir Tėvynę mus įpareigoja atidžiai saugoti turimą nepriklausomybę.

Čia prie paminklo partizanams prisiekę jaunieji šauliai, šauniai atrodantys „plechavičiukai“, savanoriai ir kiti patriotiškai nusiteikę minėjimo dalyviai rodo, kad rūpestis Lietuvos Nepriklausomybės išsaugojimui yra.

Anyškčių rajono meras Sigutis Obelevičius priminė, kad rajono teritorijoje veikė daug partizanų būrių, jų atmintį saugo jiems pastatyti paminklai, pasidžiaugė, kad prieš savaitę buvo pašventintas paminklas Andrioniškyje Aukštaitijos partizanų vadui Antanui Sluckai-Šarūnui. Meras pasidžiaugė, kad minėjime dalyvauja daug jaunimo.

Mero pavaduotojas Dainius Žiogelis padėkojo Svėdasų seniūnijai už Kunigiškių kapinaičių sutvarkymą, minėjimo organizatoriams ir dalyviams už įsimintiną žuvusiųjų Drobčiūnų miške Tumo-Vaižganto vardo kuopos partizanų pagerbimą.

Po iškilmingo minėjimo dalyviai sugūžėjo į Svėdasų krašto (Vaižganto) muziejaus kiemėlį, kur Utenos apskrities šauliai vaišino šauliška koše. Sušalę dalyviai gyrė ir karštą originalią žolelių arbatą. Muziejaus vadovas Vytautas Bagdonas su žmona Aldona ir jos drauge gundė tortu ir kitais skanėstais. Svečiai apžiūrėjo muziejaus eksponatus, domėjosi architekto dailininko

Iš kairės: S. Jovaiša, V. Senvaitis, dešinėje J. Kadžionis. V. Bagdono nuotr.

Ateities planus aptarinėja iš dešinės Anykščių r. mero pavaduotojas D. Žiogelis, meras S. Obelevičius, doc. G. Kazlauskas ir buvęs Kauno r. meras viešintiškis V. Senvaitis. R. Šaknio nuotr.

Merai pasikeičia dovanėlėmis. R. Šaknio nuotr.

Jono Lukšės istorine vizualine paroda „Lietuvos partizanų takais“.

Dalyviai susibūrę grupelėmis aptarinėjo įspūdžius. Padėkojo savanoriui Albinui Gudoniui už piniginę paramą šauliška koše pagaminti. Švelniai pajukavo, kad vilnietis Dainius Kazlauskas ir svėdasiškis Linis Balaišis užkūrė savo ir Svėdasų seniūnijos sukrautus laužus, bet nesutvarkė vėjo krypties ir minėjimo dalyvius gerai išrūkė gausiais dūmais. Buvo apkalbėtas ir Svėdasų klebonas, kuris nepasinaudojo proga paminėti kunigų – pasipriešinimo dalyvių, partizanų globėjų; nepasidžiaugė, kad bažnyčioje per mišias buvo daug jaunimo, per

pamokslą nei žodeliu neužsiminė apie šaulius, kurie su savo vėliava stovėjo prieš jo akis, priekyje...

Visiškai šalia Kunigiškių kapinaičių yra Juozo Tumo-Vaižganto tėviškė. Vaižganto metais didžiam šio krašto žmogui, jo 150 gimtadieniui paminėti buvo suorganizuota daug renginių. Tumo-Vaižganto vardo kuopos partizanų žūties 70 metų sukakties paminėjimas natūraliai įsijungė į šių renginių ciklą, kuris vyresniems žmonėms priminė žiaurios pokario metus, o jaunimui buvo gyva istorijos pamoka stiprinanti meilę Tėvynei.

Doc. dr. Gvidas Kazlauskas

Kauno Anykštėnų draugijos Vaižgantiečių klubas

Turbūt nemirtinga Vaižganto dvasia nepastebimai, palengva subūrė grupę Kauno anykštėnų į veiklą būrį pasivadinsų „Vaižgantiečių klubu“, pasišovusių skleisti žinią apie Vaižgantą ir jo kūrybą nūdienos žmonėms, ypač jaunimui.

Klubo formavimo ištakom galima laikyti 1989 m. kai visi susitelkė paminėti J. Tumo-Vaižganto 120-ąsias gimimo metines. Vadovaujant Gvidui Kazlauskui ir Vytautui Bagdonui, vietiniai žmonės – svėdasiškiai, anykštėnai, kauniečiai, vilniečiai – sutvarkė Vaižganto tėviškę, pastatė paminklą, pasodino 120 liepų alėją.

1991 m. vėl rinkosi žmonės iš visos Lietuvos, jų tarpe ir Kauno anykštėnai sutvarkyti Kunigiškių kapinaičių ir paminėti žuvusių Malaišių krašto partizanų. Nuo 2008 m. kauniečiai kasmet dalyvavo Malaišiuose vykstančiame respublikiniame renginyje – Vaižgantinėse.

Klubo nariai taip pat dalyvavo Kunigiškiuose vykstančiose „Deimantiukų šventėse“; Svėdasų miestelio jubiliejiniuose minėjimuose, Pasaulio anykštėnų bendrijos suvažiavime. Bendrijos pirmininku trejų metų kadencijai išrinktas profesorius Tomas Ladyga.

PAB valdybos nariais išrinkti 13 asmenų ir po vieną narį delegavo Viešintų bendrija, Vilniaus ir Kauno anykštėnai. Pastarosios draugijos pirmininkė yra Jolanta Zabulionytė.

2014 m. iškilus įdėjai J. Tumui-Vaižgantui pastatyti paminklą Kaune susikristalizavo anykštėnų grupė pasivadindama „Vaižganto klubu“.

Vaižgantiečių klubo nariai rengė bei dalyvavo Vaižgantui skirtuose minėjimuose, konferencijose, rašė straipsnius, knygas.

Iš ryškesnių darbų paminėtini: paminklo Vaižgantui Kaune pastatymas, žuvusių Vaižganto vardo kuopos 7 partizanų 70-mečio paminėjimas.

Vitas Rimkus

Aktyviausi klubo nariai (iš kairės): Albinas Kusta, kilęs iš Kustų kaimo, netoli nuo Vaižganto tėviškės. Akademikas, buvęs Lietuvos žemės ūkio universiteto rektorius. Ričardas Šaknys, nuo Kavarsko, fotožurnalistas. Jonas Lukšė, nuo Traupio. Architektas-dailininkas, Buriatijos tremtinys. Gvidas Kazlauskas, svėdasiškis iš Vaitkūnų kaimo. Docentas technologijos mokslų daktaras, buvęs Lietuvos žemės ūkio universiteto darbuotojas. Vitas Rimkus, svėdasiškis iš Untupių kaimo. Dimisijos pulkininkas, buvęs Kauno priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos viršininkas. Valerijonas Senvaitis, nuo Vyšintų. Inžinierius, buvęs Kauno rajono meras, tremtinys.

Kiti klubo nariai: Alfonsas Pakėnas – poetas ilgametis Vaižganto muziejaus Kaune vadovas; Stasys Gavenavičius, svėdasiškis iš Sausalaukės kaimo, ekonomistas, „Svėdasų varpo“ redaktorius; Tautvydas Rudokas, svėdasiškis iš Vaitkūnų kaimo; Algis Lapinskas iš Kauno, inžinierius; Nida Pakėnienė, mokytoja; Janina Kazlauskienė, gydytoja.

Svečiuose pas Svėdasų (Vaižganto) muziejaus vadovą Vytautą Bagdoną ir jo žmoną Aldoną. Vaižgantiečiai G. Kazlauskas, V. Senvaitis, A. Kusta aptaria minėjimo Drobčiūnų miške prieš 70 metų žuvusiems partizanams programą

Vaižgantiečiai V. Senvaitis, G. Kazlauskas, V. Rimkus, A. Pakėnas viename iš pirmųjų posėdžių aptaria Vaižgantui paminklo Kaune pastatymo klausimus. Ričardo Šaknio nuotrauka